

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

KUTSESTANDARD

Lapsehoidja, tase 4

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Lapsehoidja, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

<p>A.1 Töö kirjeldus</p> <p>Lapsehoidja on töötaja, kes on omandanud tööks vajalikud teadmised ja oskused laste hooldamiseks ning nende arengu toetamiseks.</p> <p>Lapsehoidja töö eesmärk on kaasa aidata lapse füüsilisele, emotsionaalsele, intellektuaalsele ja sotsiaalsele arengule, arvestades perekonna vajadusi lapse hooldamisel. Ta lähtub oma töös lapse õigustest, heaolust ja turvalisusest.</p> <p>Lapsehoidja osutab lapsehoiuteenust, mida võib pakkuda lapse kodus, lapsehoidja kodus või mujal lapsevanema poolt soovitud kohas.</p> <p>Lapsehoidja töö eeldab head vaimset ja füüsilist tervist, sh head nägemist, kuulmist ja liikumisvõimet.</p> <p>Lapsehoidja järgib oma töös kutse-eetikat (Lisa 2: Lapsehoidja kutse-eetika) ning on õiguskuulekas.</p> <p>Lapsehoidja on orienteeritud pidevale enesearendamisele ja uute teadmiste omandamisele.</p> <p>Tööülesannete täielik loetelu on toodud Lisas 1: Tööosad ja tööülesanded.</p>
<p>A.2 Tööosad</p> <p>A.2.1 Turvalise keskkonna tagamine lapsele</p> <p>A.2.2 Lapse kasvu ja arengu toetamine</p> <p>A.2.3 Lapse hügieeniharjumuste kujundamine, juhendamine hügieeni täitmisel ja vajadusel abistamine</p> <p>A.2.4 Lapse toitmine ja lapse abistamine söömisel</p> <p>A.2.5 Lapse tervisliku seisundi jälgimine, tervise edendamine, haige lapse eest hoolitsemine</p> <p>A.2.6 Koostöö vanematega</p> <p>A.2.7 Esmaabi andmine</p> <p>A.2.8 Arvuti kasutamine</p>
<p>Valitavad tööosad</p> <p>A.2.9 Tööjuhendamine</p> <p>A.2.10 Erilise ja erivajadusega lapse hoidmine</p>
<p>A.3 Töö keskkond ja eripära</p> <p>Lapsehoidja tööaeg on fikseeritud kokkuleppes tööandjaga (nt vanemaga), vajadusel öötöö ja töötamine puhkepäevadel või pühade ajal. Töö on vahelduvate tööülesannetega nii ruumis kui ka välitingimustes erinevates keskkondades kas ühe või mitme lapsega. Töö on füüsiliselt nõudlik ja vaimselt pingutav. Tagades lapsele tervist ja heaolu toetava keskkonna, hoolitseb lapsehoidja ka enda tervise ja turvalisuse eest.</p>
<p>A.4 Töövahendid</p> <p>Lapsehoidja kasutab oma töös lapse hooldamiseks, arendamiseks ja turvalise keskkonna loomiseks vajalikke ja eakohaseid vahendeid.</p>
<p>A.5 Tööks vajalikud isikuomadused</p> <p>Lapsehoidjalt eeldatakse head füüsilist ja vaimset tervist, emotsionaalset stabiilsust ja head pingetaluvust, vastutus- ja empaatiavõimet, usaldusväärset, loovust ja koostöövalmidust ning lastest ja vanematest lugupidamist.</p> <p>Lapsehoidja töö eeldab head vaimset ja füüsilist tervist, sh head nägemist, kuulmist ja liikumisvõimet. Samuti on olulised ausus, vastutustunne, usaldusväärsus ning koostöö lapsevanemate ning võrgustikuga (perekond, ametkonnad jt).</p>

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SINIASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Lapsehoidjaid koolitatakse kutsehariduse tasemel vastavalt riiklikule õppekavale või erialastel kursustel.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Lapsehoidja.

A.8 Regulaatsioonid kutsealal tegutsemiseks

Vastavalt sotsiaalhoolekande seadusele peab isikul olema lapsehoidjana tegutsemiseks lapsehoidja kutsetunnistus.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Selle kutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1 – B.2.8 ja B.2.11 tõendamine.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1 Turvalise keskkonna tagamine lapsele

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

- 1) hindab töökeskkonna füüsilisi, keemilisi, bioloogilisi, füsioloogilisi ja psühholoogilisi ohutegureid lapsest lähtuvalt;
- 2) tagab turvalise töökeskkonna, järgides tööohutus-, töötervishoiu- ja hügieenireegleid ning minimaliseerides riske;
- 3) kujundab turvalise ja arendava kasvukeskkonna, arvestades lapse individuaalsust, vanust ja vajadusi;
- 4) planeerib ja viib läbi nõuetele vastavalt majapidamis- ja korrastustöid, kaasates last tegevustesse, arvestades tema arengutaset ja suutlikkust;
- 5) kasutab olmetehnikat ja töövahendeid, järgides ohutusnõudeid.

Teadmised:

- 1) töökeskkonna füüsilised, keemilised, bioloogilised ja psühholoogilised ohutegurid, nende vältimine ja riskide vähendamine;
- 2) lastehoiuga seotud tööohutus-, töötervishoiu- ja hügieeninõuded;
- 3) kodumajandamise ja olme hügieeni põhilused;
- 4) ohutustehnika nõuded turvalise keskkonna loomisel ja säilitamisel.

Hindamismeetod(id):

Kirjalik või suuline test.

B.2.2 Lapse kasvu ja arengu toetamine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

- 1) kujundab ja tagab lapse heaolu silmas pidades eakohase ja individuaalsust arvestava turvalise keskkonna, vältides ja välistades igasuguse väärkohtlemise;
- 2) soodustab ja toetab lapse füüsilist, psüühilist, emotsionaalset ja sotsiaalset arengut lapse individuaalsust, arengufaase, eakohasust ja vajadusi arvestavas keskkonnas;
- 3) kujundab ja suunab lapse kõne arengut, taju, mõtlemist, fantaasiat ja sotsiaalseid oskusi lähtuvalt lapse arengutasemest, eest ning valmidusest, arvestades lapse individuaalseid võimeid ning vajadusi;
- 4) tutvustab kombeõpetust ja eetikat läbi mänguliste tegevuste, neid korrates ja kinnistades.
- 5) planeerib ja viib läbi eakohaseid päevategevusi, sh mängulisi tegevusi, igapäevast sisukat õuesviibimist ning vajadusel lõunaund, lähtudes lapse vajadustest ja individuaalsusest.

Teadmised:

- 1) lapse erinevad arengufaasid, ealised erinevused;
- 2) lapse füüsilist, psüühilist, emotsionaalset ning sotsiaalset arengut mõjutavad tegurid;

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

<p>3) väärkohtlemise olemus, ilmingud ja ennetamine; 4) lapse kõne, taju, mõtlemise, fantaasia areng ja sotsiaalsed oskused; 5) kombeõpetus ja eetika; 6) eakohaste päevategevuste planeerimise ja läbiviimise alused.</p>	
<p>Hindamismeetod (id): Kirjalik või suuline test.</p>	
<p>B.2.3 Lapse hügieeniharjumuste kujundamine, juhendamine hügieeni täitmisel ja vajadusel abistamine</p>	<p>EKR tase 4</p>
<p>Tegevusnäitajad: 1) kujundab lapse hügieeniharjumusi vastavalt puhtusekasvatuse reeglitele; 2) juhendab ja vajadusel abistab last tualeti kasutamisel, isikliku hügieeni, sh suuhügieeni reeglite täitmisel, riie korrashoiul; 3) suunab lapse eneseteenindamist vastavalt lapse vanusele ja arengule.</p>	
<p>Teadmised: 1) puhtusekasvatus; 2) lapse vanusele ja arengule vastavad juhendamismeetodid; 3) lapse ealised erinevused ja individuaalne võimekus.</p>	
<p>Hindamismeetod(id): Kirjalik või suuline test.</p>	
<p>B.2.4 Lapse toitmine ja lapse abistamine söömisel</p>	<p>EKR tase 4</p>
<p>Tegevusnäitajad: 1) tutvustab lapsele söömiskultuuri ja kombeõpetuse põhialuseid ning kinnistab neid läbi praktiliste tegevuste; 2) suunab lapse oskust iseseisvalt süüa ja vajadusel abistab last söömisel toitumishügieeni reegleid järgides; 3) valmistab lapse vanusele ja dieedile vastava toidu, arvestades menüüde koostamisel vanemate korraldusi ja lapse individuaalseid vajadusi.</p>	
<p>Teadmised: 1) söömiskultuur (sh religioossed ja kultuurilised tõekspidamised) ja kombeõpetuse põhialused; 2) laste eakohase tervisliku toitlustamise põhimõtted ja toitumishügieeni reeglid; 3) menüüde koostamine vastavalt etteantud juhiste ja ravitoitlustamise alused.</p>	
<p>Hindamismeetod(id): Kirjalik või suuline test.</p>	
<p>B.2.5 Lapse tervisliku seisundi jälgimine, tervise edendamine, haige lapse eest hoolitsemine</p>	<p>EKR tase 4</p>
<p>Tegevusnäitajad: 1) määratleb ja võtab arvesse lapse tervist kahjustavad tegurid last ümbritsevas keskkonnas, lähtudes lapse turvalisusest ja heolust; 2) määratleb lapse tervist edendavad tegurid last ümbritsevas keskkonnas, arvestades lapse individuaalsust, vanust ja vajadusi; 3) jälgib lapse tervislikku seisundit, tuginedes sealhulgas vanematelt saadud infole; 4) annab esmaabi ja kutsub vajadusel kiirabi lapse elu ja tervist ohustavates olukordades; 5) hooldab ja põetab imikut ning väikelast, lähtudes vanemate ja arsti korraldustest ja mitte ületades oma õiguslikke piire. 6) Hooldab puudega last, lähtudes vanemate ja arsti korraldustest ja mitte ületades oma õiguslikke piire.</p>	
<p>Teadmised: 1) lapse tervist ohustavad tegurid; 2) lapse tervist edendavad tegurid; 3) lapse tervisliku seisundi (kehatemperatuur, hingamine, eritamine jne) ja turvalisuse (lapse vanusele ja vajadustele vastav ohutu keskkond) jälgimine; 4) lapse esmaabi; 5) imiku ja väikelapse hooldamise ning põetamise alused; 6) puudega lapse hooldamise ning põetamise alused.</p>	
<p>Hindamismeetod(id):</p>	

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

Kirjalik või suuline test.	
B.2.6 Koostöö vanematega	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tutvub perekonna väärtushinnangute, vajadusel erinevate religioossete ja kultuuriliste tavadega; 2) arutab lapsehoidmisega seotud küsimusi (lapse käitumist, tervislikku seisundit jm) vanematega; 3) arvestab lapsevanemate soovitusi ja nõuandeid kasvatuspõhimõtetes, mis ei kahjusta lapse õigusi; 4) suhtleb perekonnaga ametialasel tasandil, paindlikult ja taktitundeliselt. 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lapsekasvatuse põhialused; 2) pedagoogika ja psühholoogia alused; 3) nõustamispõhimõtted; 4) suhtlemispsühholoogia alused. 	
<p>Hindamismeetod(id):</p> <p>Kirjalik või suuline test.</p>	
B.2.7 Esmaabi andmine	EKR tase 5
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) määratleb lapse tervisliku seisundi, hinnates tema teadvust, hingamist ja südametööd ning arvestades tema vanust ja erivajadust; 2) annab lapsele esmaabi haigushoogude, õnnetusjuhtumite ja traumade korral, arvestades lapse tervislikku seisundit ja/või trauma ulatust; 3) elustab kliinilises surmas olevat last, arvestades lapse vanust ja füüsilist arengut. 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lapse eluliste näitajate normid (nt pulss, hingamissagedus jm); 2) erinevad elu ja tervist ohustavad haigushoogud, õnnetusjuhtumid (nt uppumine, elektrilöök jm) ja traumad (luumurd, verejooks jm); 3) elustamise ABC; 4) esmaabivõtted ja -vahendid. 	
<p>Hindamismeetod(id):</p> <p>Kirjalik või suuline test ning praktiline ülesanne.</p>	
B.2.8 Arvuti kasutamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) koostab ja kirjutab tekste (CV, avaldus jne), kasutades korrektset emakeelt; 2) kasutab infootsinguks (nt Google, Neti jt) ja kommunikatsiooniks (e-kiri jm) erinevaid võimalusi; 3) juhendab lapsi sihipäraselt ja arendavalt arvutit kasutama; 4) tunneb peamisi sotsiaalvõrgustikke, kommunikatsiooni (MSN, Skype jt) kanaleid ja oskab lapsi hoiatada võimalike ohtude eest; 5) vajadusel juhendab lapsevanemaid suunama last turvaliselt arvutit kasutama. 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) põhiteadmised enamkasutatavatest programmidest (MS Office, veebilehitsejad) ja riistvarast; 2) veebikasutuse võimalused; 3) internetiturvalisus (käitumine internetis, ohud, probleemilahendus). 	
<p>Hindamismeetod(id):</p> <p>Kirjalik või suuline test ning praktiline ülesanne.</p>	

VALITAVAD KOMPETENTSID

Soovi korral võib taotlemisel tõendada kompetentsi(e) B.2.9, B.2.10

B.2.9 Tööjuhendamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad:	

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

1) juhendab kolleege taktitundeliselt, lähtudes lapsehoidja kutse-eeskannast, seadusandlusest, töökoha sisekorra reeglitest ja kokkulepetest lapsevanematega;
2) koostab juhendmaterjale, arvestades laste ja/või kolleegide arenguvajadusi;
3) vajadusel moodustab konkreetsete tööülesannete täitmiseks meeskonna, lähtudes meeskonnatöö põhimõtetest ja juhtimise alustest.)

Teadmised

1) juhtimise alused;
2) meeskonnatöö alused;
3) arvutikasutamine tasemel AO1 – AO4, AO7.

Hindamismeetod (id):

Kirjalik või suuline test ning praktiline ülesanne.

B.2.10 Erilise ja erivajadusega lapse hoidmine

EKR tase 5

Tegevusnäitajad:

1) tegevusi planeerides ja ellu viies arvestab lapse eripära, lähtudes alati lapse oskustest ja võimekusest iseseisvalt toime tulla;
2) kasutab rehabilitatsioonimeetodeid vastavalt lapse individuaalsele rehabilitatsiooniplaanile;
3) hooldab puudega last, toetab puudega lapse iseseisvat toimetulekut, vajadusel aitab last abivahendite kasutamisel;
4) lapse ja tema perega suheldes kasutab vajadusel ja võimalusel alternatiivkommunikatsiooni (viipekeel, piktogramm, Bliss-keel jt);
5) vajadusel osaleb lapse rehabilitatsioonimeeskonna töös;
6) märkab lapse erivajadusi ja toimetulekut ning toetab last (kui laps vajab enam tähelepanu ja toetust mingi oma eripära või elus toimuva – nt andekuse, üliaktiivsuse, leina, pere elukorralduslike muutuste, kriisisituatsiooni vm tõttu);
7) toetab erilise lapse vanemat (sh selgitab lapse käitumise põhjust), koostöös lapsevanemaga leiab võimalusi lapse aitamiseks, vajadusel soovib vanemal pöörduda vastava ala spetsialisti (nt psühholoog, lastekaitse spetsialist jt) poole.

Teadmised

1) erinevad puuded ja haigusseisundid;
2) probleemsed käitumised;
3) rehabilitatsiooni alused;
4) abivahendid ja nende kasutamine;
5) alternatiivkommunikatsiooni alused;
6) eripedagoogika ja -psühholoogia alused.

Hindamismeetod (id):

Kirjalik või suuline test.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENSIID

B.2.11 Lapsehoiuteenuse osutamine

EKR tase 5

Tegevusnäitajad:

1) pakub kvaliteetset ja paindlikku lastehoiuteenust lähtuvalt õigusaktidest, arvestades ettevõtluse reegleid;
2) püstitab oma tööle selged eesmärgid ja koostab koostöös vanematega paindliku tööplaani tööaja efektiivselt kasutamiseks, lähtudes lapse vajadustest ja heaolust;
3) leiab ja analüüsib asjakohast teavet tööülesannete täitmiseks;
4) kasutab oskuslikult ära oma senist töökogemust ja kutseoskusi, analüüsib pidevalt oma tööd, otsib erinevaid võimalusi enesearendamiseks;
5) teeb koostööd vanematega, arvestades nende nõuandeid ja soovitusi lapse heaolu tagamisel;
6) annab vajadusel esmaabi;
7) tagab lapsele turvalisuse ja heaolu.

Teadmised:

1) kutse-eeskanna (vt lisa 2);
2) lapsehoiuga seotud tööohutus- ja hügieeninõuded;

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

3) kutsealaga seonduvad õigusaktid.

Hindamismeetod (id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	05-08122011-4.1/4k
2. Kutsestandardi koostajad	Anu Tuuksam, Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus Kärt Mere, Nõmme Lastekaitseliit Liina Kanter, Sotsiaalministeerium Maire Kivimurd, Tallinna Pedagoogiline Seminar Maiu Kauber, Tallinna Pedagoogiline Seminar Siiri-Liisi Läänesaar, Lapsehoidjate Kutseliit Sirje Siilbek, Pihel OÜ
3. Kutsestandardi kinnitaja	Tervishoiu ja Sotsiaaltöö Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	8
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	08.12.2011
6. Kutsestandard kehtib kuni	07.12.2016
7. Kutsestandardi versiooni number	4
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	5 Teenindus- ja müügitöötajad 53 Isikuhooldustöötajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Childminder, level 4
C.3 Lisad	
Lisa 1	Töösad ja tööülesanded
Lisa 2	Lapsehoidja kutse eetika
Lisa 3	Arvuti kasutamise oskused